

A Könyvtári Intézet 2007. évi munkaterve

Átfogó cél: A könyvtárügy stratégiai céljainak megvalósításában való közreműködés

Kiemelt feladatok:

- Az Új Magyarország Fejlesztési Terv könyvtári eszközökkel történő támogatásának koordinálása
- Közreműködés a Portál program projektjeinek kidolgozásában és megvalósításában
- A 2003-2007-es könyvtári stratégiai időszak eredményeinek összegezése

Kutatási és elemző tevékenység

- Közreműködünk az ODR könyvtárak működésével kapcsolatos elemzésekben, vizsgálatokban.
- Javaslatokat dolgozunk ki a hazai gyakorlatba átültethető külföldi jó gyakorlatok lehetőség szerinti hasznosítására a könyvtárközi dokumentumszolgáltatás rendszerében, illetve az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerben.
- A kistéleplési könyvtárellátási szolgáltató rendszer (KSZR) működésének folyamatelemzése (a NyKJ-ról való „lekerüléstől” a szolgáltatás megrendelésén át a megvalósulás értékeléséig).
- A mozgókönyvtári szolgáltatások beindításának segítése, kapcsolattartás, az eredmények ismertetése különböző fórumokon.
- Közreműködünk a Regionális Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (RKSZR) megtervezését és létrehozását előkészítő munkabizottságban, szakirodalmi szemlék, háttéranyagok, elemzések készítésével
- NYKJ adatbázis összevetése és adatainak módosítása a 2006. évi statisztikai adatokkal valamint a 2006. évi szakfelüyeleti vizsgálatok jelentéseivel,
- Elemezzük az Internet-használat mennyiségi és tartalmi mutatóit a hozzáféréssel rendelkező könyvtárak körében, javaslatokat teszünk az elektronikus szolgáltatások fejlesztésére, különös tekintettel a távolról elérhető szolgáltatások bővítésére.
- Az OSZK számára megvizsgáljuk a hazai könyvtárak körében a Magyar diszkográfia folytatásának szükségességét, a használat iránti igényt.
- Folytatjuk a városi könyvtárak szerepváltozásai c. kutatást, mely a városi könyvtár, mint a jó színvonalú könyvtári szolgáltatások (megvalósítandó) körét nyújtó könyvtár leírására, valamint az ennek megvalósításához szükséges anyagi és szakmai feltételek megállapítására irányul
- A nem nyilvános könyvtárakról készített 2006. évi elemzés tanulságai alapján kísérletet teszünk a szolgáltatási irányelvek meghatározására e könyvtárakban, mint nem-teleplési jellegű intézményekben.
- Elemzéseket és számításokat végzünk a könyvtári szolgáltatások költségszámítására, díjának megállapítására.
- Feldolgozzuk és elemezzük a minisztérium által átadott 2006. évi szakfelüyeleti jelentéseket, az adatokat beépítjük a szakfelüyeleti adatbázisba. Trendeket, javaslatokat fogalmazzunk meg.

- Mintaválasztás alapján különböző könyvtártípusokban megvizsgáljuk a könyvtári marketing tevékenység jellemzőit, összegyűjtjük és közzéteszük a legjobb hazai gyakorlatokat

Fejlesztés

- Az intézeti kommunikáció differenciáltabbá tétele érdekében - a kiválasztott tartalomkezelő rendszer ez év végi tesztelése után - januártól megindítjuk az új, php-felületű intézeti honlapot. Folytatjuk az egyes osztályok internetes szolgáltatásait egybefogó adatbázis-felület és az ehhez kapcsolódó adminisztrációs és lekérdező felületek programozását.
- Közreműködünk a könyvtári digitalizálási stratégia megvalósítási tervének kidolgozásában és megvalósításában. Ezen belül közreműködünk a könyvtárak digitalizálási tevékenységének felmérésében, a helyismereti források, dokumentumok digitalizálási szempontrendszerének kidolgozásában.
- Újabb programokat nyújtunk be akkreditációra az OKM Könyvtári Akkreditációs Szakbizottságához az alábbi témákban: Helyismereti tevékenység a könyvtárakban, Honlap-készítés haladóknak, Kommunikáció a könyvtárosok között, Tartalmi feltárás, Könyvtárosok ITmentor szerepben, Francia szaknyelvi tanfolyam könyvtárosoknak, A könyvtáros mint felnőttoktató (andragógiai ismeretek könyvtáros-oktatóknak).
- Digitális tananyagokat készítünk a könyvtáros asszisztens és a segédkönyvtáros képzés tanfolyamaihoz
- Elkészítjük a 2006-ban nyomtatásban megjelent ETO konkordanciajegyzékét, az ETO CD-ROM változatát és a módosított raktározási táblázatokat
- A statisztikai adatszolgáltatás tartalmi és formai megújításának, fejlesztésének szakmai irányítása, koordinálása érdekében tovább működtetjük az MSZ ISO 2789 statisztikai szabvány magyarországi alkalmazását előkészítő munkabizottságot.
- Ajánlást készítünk a magyar könyvtárak számára: az elektronikus könyvtári szolgáltatások teljesítménymutatói a magyar könyvtári rendszerben címmel (az MSZ ISO/TR 20983: 2004 szabvány alapján)
- Ajánlást készítünk a könyvtárközi dokumentum-szolgáltatás mutatóira (mérésére).
- Közkönyvtári minőségügyi védjegy odaítélésére vonatkozó értékelési szempontrendszert dolgozunk ki az IFLA irányelvek és a brit tapasztalatok figyelembe vételével
- Folytatjuk a minőségfejlesztő modell kidolgozását – NKA pályázat keretében,
- Közreműködünk a “Könyvtári Minőségfejlesztés 21” projekt 2007. évi feladatainak teljesítésében
- A kísérleti jelleggel meginduló Könyvtári Minerva adatbázist további új adatszoportokkal bővítjük (pl. a könyvtárak informatikai ellátottsága, a könyvtárak muzeális állománya)
- Az „Olvasó Ország” program keretében 2007-ben:
  - elkészítjük az Olvass nekem című gyermekirodalmi válogatott, annotált bibliográfia új kötetének kéziratát, mely az 1993-tól 2005-ig megjelent szépirodalomból nyújt igényes válogatást korosztályok szerinti csoportosításban.

- Az olvasás megszerettetése érdekében a különböző korosztályba tartozó gyermekek számára bárhol (külföldön is) alkalmazott jó gyakorlatokat összegyűjtjük és közzé tesszük a honlapon
- A British Councillel közösen 3 napos olvasásfejlesztési tréninget szervezünk könyvtárosoknak
- Szakmailag támogatjuk a gyerekkönyvtárosok által kezdeményezett „biblioterápiás műhely” tevékenységét.
- Jelentősen korszerűsítjük a KSZK könyvtári munkafolyamatait:
  - megtörténik az Amicus kölcsönzési moduljának használatba vétele a szükséges előmunkálatok (adatbevitel, vonalkódolás stb.) elvégzése után, az Informatikai Igazgatóság segítségével.
  - A KSZK-ban a MANCI adatbázist, valamint a magyar tanulmánykötetek analitikus feltárását integráljuk a Humán Szakirodalmi Adatbázisba;
  - Megvizsgáljuk a LISA adatbázis konzorciális beszerzésének megvalósíthatóságát
  - Kiegészítjük az Európai Könyvgyűjtemény virtuális katalógusát
  - Erőteljesen fejlesztjük a könyvtár- és tájékoztatástudományi tezauszst
  - A KSZK (benne az EKGY) állomány-rekordjait betöltjük a MOKKA és a MOKKA-R adatbázisba
  - A magyar könyvtártudományi cikkfeldolgozás gyűjtőkörét és munkafolyamatát összehangoljuk a könyvtörténeti cikkfeldolgozással.
  - A külföldi könyvtártudományi cikkfeldolgozásban az elektronikus folyóiratok cikkeit is szerepeltetjük
  - A Könyvtári Figyelő on-line változatának keresési lehetőségeit korszerűsítjük
  - A magyar könyvtári folyóiratok tartalomjegyzékét folyamatosan építjük a MATARKA szolgáltatással szoros együttműködésben

Koordináció

- Titkári koordinációs funkcióban részt veszünk az országos digitalizálási stratégia végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására alakult ún. NOKI-bizottság, valamint az OSZK Digitalizálási bizottság tevékenységében.
- Titkári koordinációs funkcióban részt veszünk a Regionális Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer minisztériumi munkabizottsága tevékenységében.
- A Magyar Könyvtárosok Egyesületével együttműködve koordinációs szerepet vállalunk a könyvtárosok IT mentor képzésében.
- A Magyar Könyvtárosok Egyesületével, valamint a francia ADBS képviselőivel együttműködve megismertetjük a szakmai közvéleménnyel az Európai információs szakemberek kompetenciái és tulajdonságai, ill. Európai információs szakemberek szakmai minősítési szintjei című, a LIS Euroguide (CERTIDoc.) két kötetének anyagát, a minősítés megszerzésének lehetőségeit.
- Folytatjuk az iskolarendszeren kívüli képzőhelyek közös műhelymunkájának koordinációját az egységes és összehangolt könyvtáros asszisztensképzésre épülő új segédkönyvtáros képzés megvalósulása érdekében.

Szolgáltatások

Nyilvántartások, adatbázisok

- Ellátjuk a Nyilvános Könyvtári Jegyzék vezetésével kapcsolatos, jogszabályban előírt feladatokat és mindazokat, amiket a minisztérium előír.
- Nyilvántartjuk és szervezzük a könyvtárak érdekeltség-növelő támogatásának lebonyolításával kapcsolatos feladatok ellátását, a jogszabályban előírt feladatok ellátást
- Információ szolgáltatás – PLR, valamint szerzői jogi kérdésekben
- Az adatszolgáltató könyvtárak éves statisztikai adataiból összerendezett és kontrollált formában teljes (T) és válogatott (V) verziót készítünk és teszünk közzé a honlapunkon az első félév végéig. Az év második felében elvégezzük az adatok elemzésére, a trendek megállapítását, publikáljuk a 2006. évi könyvtári teljesítmény-mutatókat.

Képzés, továbbképzés, tanácsadás

- Figyelemmel kísérjük az EBSCO szolgáltatás használati adatait, további tréningeket szervezünk a szolgáltatás megismertetésére, lehetőség szerint vidéki helyszínek bevonásával. Kiemelt figyelmet fordítunk a városi könyvtárak körében az adatbázis használatára, javaslatokat fogalmazunk meg a használat minél szélesebb körű elterjesztésére.
- Folyamatosan tájékoztatjuk a könyvtáros társadalmat a felsőfokú könyvtáros képzést érintő eseményekről, jogszabály-módosításokról, javaslatokról, kapcsolatot teremtünk és tartunk a minisztérium és a képzőintézmények között. Lehetőség szerint részt veszünk a további szükséges szabályozás előkészítésében.
- Az utóbbi évtizedek könyvtáros képesítést adó okleveleit feltáró képzési katasztert adatbázisba szervezzük, folyamatosan gondozzuk, a beérkező kiegészítéseket beépítjük.
- A felsőoktatási könyvtáros képzési programok (BA, MA, PhD) ismeretében megkezdjük annak elemzését, hogy a Bologna-i szisztémában megszerezhető képesítések milyen munkaköröknek feleltethetők majd meg.
- Folytatjuk megkezdett tankönyvsorozatainkat (Az iskolarendszeren kívüli könyvtári képzés füzetei; Továbbképzés felsőfokon, EuroTéka). Tankönyvekkel, oktatási segédanyagokkal látjuk el a hazai és határon túli képzőhelyeket, értékesítjük kiadványainkat.
- Elkészítjük az Intézet 2007-es képzési tervét, január elején közzé tesszük az Intézet honlapján és benyújtjuk az OKM Könyvtári Akkreditációs Szakbizottsághoz.
- OKJ-s szakképzési tevékenység keretében segédkönyvtáros tanfolyamot indítunk.
- Segítjük a határon túli könyvtárosok továbbképzését, az erdélyi, a vajdasági oktatóbázisokra akkreditált programok megvalósításával. Keressük a lehetőséget újabb oktatóbázisok kialakítására Kárpátalján és Szlovákiában.
- Oktatóként részt veszünk az OSZK munkatársai számára biztosított belső számítógépes továbbképzésekben

A könyvtárak mindennapi működését segítő szolgáltatások

- Módszertani segítséget nyújtunk az új ETO konkordanciájának megoldásaihoz a könyvtári rendszerek használóinak (átjelzetelés, mutatózás stb.)
- Folyamatosan gondozzuk a Köztauruszt, tezaurusz-építést végzünk, kapcsolatot tartunk az e rendszert alkalmazó könyvtárakkal, koordináljuk a fejlesztéssel kapcsolatos feladatok végrehajtását.

- ODR információs oldalt működtetünk a KI honlapján, az információkat, dokumentumokat, adatokat folyamatosan frissítjük és karbantartjuk.
- A hazai könyvtárak honlapjain fellelhető on-line bibliográfiákat és bibliográfiai adatbázisokat, helyismereti adatbázisokat és bibliográfiákat számba vevő intézeti weboldalt rendszeres frissítjük, karbantartjuk. Az oldalt bővítjük az egyéb kulturális közintézményekben (múzeumok, levéltárak stb.) készülő bibliográfiákkal, adatbázisokkal.
- Az átfogó szakmai faktografikus információs rendszer kialakításához kapcsolódóan a összeállítjuk a könyvtáros szakma személyi kataszterét (Könyvtáros ki-kicsoda). Első lépésben az aktív (jelenleg is könyvtárakban dolgozó) könyvtárosok adatait gyűjtjük össze és tesszük közzé.
- Figyeljük a könyvtárakat érintő országos pályázati lehetőségeket, azaz pályázati figyelőt működtetünk a honlapon. A későbbiekben a pályázati adatok nyilvántartását kiegészítjük a pályázatok eredményének számbavételével is.
- Az országos kutatás-nyilvántartás rendszeréhez kapcsolódva részt veszünk a könyvtári területen folyó kutatások számbavételében, a könyvtári kutatásokról szóló információknak a szakma számára hozzáférhetővé tételében.
- Az állománygyarapítási portálon nyújtott szolgáltatásokat bővítjük, új beszerzési forrásokra is kiterjesztjük (pl. antikváriumok, határon túli magyar kiadók stb. számba vétele), folytatjuk a Könyvplusz című szolgáltatást, a külföldi könyvek, folyóiratok és egyéb dokumentumok beszerzési forrásainak tájékoztatóját, a tankönyvek és tankönyvkiadók adatainak közlését. Figyeljük e szolgáltatások igénybevételét és használhatóságát.
- A könyvtári főlépcső-jegyzékek közreadására létrehozott web-es szolgáltatást működtetjük, az OSZK előválogatási lehetőségének biztosításával.
- Gyűjteményszervezési szaktanácsadás jelleggel segédletet készítünk a kis könyvtárak számára arról, hogy hogyan változott a gyűjteményszervezés, milyen szempontok (pl. digitális könyvtárak elérhetősége stb.) szerint kell ma alakítani a gyűjteményt.
- A könyvtárépítéssel és berendezéssel, a könyvtárak költöztetésével kapcsolatos információkat folyamatosan frissítjük és bővítjük az Intézet honlapján. Az új és az átalakított, bővített könyvtárak körét teljességre törekvően áttekintjük 1989-től napjainkig. Segédletet készítünk a könyvtárépítés vagy felújítás előtt álló könyvtárak vezetői számára, hogyan kell a folyamatot megtervezni és lépésről-lépésre lebonyolítani.
- A biztonságtechnikai, az árnyékolás-technikai, világítástechnikai, állományvédelmi (restaurálási) információszolgáltatást, továbbá az elektronikus (veszélyes) hulladék kezelésével és megsemmisítésével foglalkozó cégek adatközlését folyamatosan bővítjük és frissítjük a KI honlapján.
- A fogyatékkal élők könyvtárhasználatát segítő speciális eszközök jegyzékét kiegészítjük azzal az információval, hogy melyik könyvtárban található meg.
- A hungarológiai kézikönyvtári jegyzéket rendszeres frissítjük, karbantartjuk. A jegyzéket folyamatosan összevetjük a Magyar Elektronikus Könyvtár állományával, a kapcsolódási pontokat megjelöljük.
- A határon túli magyar könyvtárak állománygyarapítását támogatjuk alkalmi és rendszeres könyvgyűjtő akciók, illetve a különféle alapítványoknak felajánlott könyvadományok szakmai véleményezése révén. Kísérleti jelleggel célzott információs anyagot állítunk össze a határon túli könyvtárak (iskolák) számára a magyar irodalom korszerű elérhetőségeiről

Könyvtártudományi szakkönyvtári szolgáltatások

- A stratégiai feladatok tematikájához kapcsolódóan, illetve a fenntartó vagy az Intézet egyedi igényei szerint témafigyelést és értéknövelt dokumentációs szolgáltatásokat (szakirodalmi szemlék összeállítása) nyújtunk.
- Bővítjük a távolról elérhető elektronikus szolgáltatások körét.
- Az Intézet tanfolyamaihoz kapcsolódóan könyvtár- és adatbázis-használati bemutatókat tartunk a hallgatók számára — az Oktatási osztállyal közösen
- A használók számára egyéni képzést és konzultációt indítunk el és működtetünk a könyvtár- és az adatbázisok használatáról.
- Könyvtár bemutatókat tartunk könyvtár szakos főiskolai és egyetemi hallgatói csoportoknak, a bemutatók több módszertani változatának kidolgozásával és kipróbálásával.
- Hallgatók fogadása szakmai gyakorlatra (tanévenként előreláthatólag 10 fő), a szakmai gyakorlat során alkalmazandó feladatok körének előzetes megfogalmazásával és közzétételével.
- Törekszünk a differenciált kapcsolattartásra a könyvtáros tanszékekkel (a KSZK honlapjának szerepeltetése a honlapjukon, hallgatói levelezőlisták felderítése, kommunikáció a képzési bizottsággal stb.).

Egyéb feladatok

- „A feladatra készülni kell. A cigányság kulturális beilleszkedése és a közkönyvtár” című tanulmánygyűjtemény folytatásának szerkesztése, kiadása, mely főként a jó hazai gyakorlatok és kezdeményezések, az integrált könyvtári foglalkozások módszertani megoldásainak bemutatását tekinti céljának.
- Együtműködési szerződés keretében közös képzési tevékenységet folytatunk a Publika Magyar Könyvtári Körrel közkönyvtári területen a könyvtári esélyteremtés témakörében, valamint a határontúli könyvtárosok minél szélesebb körű bevonásának elérése érdekében.
- Együtműködési szerződés keretében közös képzési (akkreditált tanfolyamok) és szakmai módszertani (olvasásfejlesztés, konferenciák, szakmai napok, különös tekintettel a kettős funkciójú könyvtárakra) tevékenységet folytatunk a Fővárosi Pedagógiai Intézettel az iskolai könyvtári területen.
- Közös képzési és szakmai fejlesztési tevékenységet folytatunk a budapesti külföldi kulturális intézetek könyvtáraival, valamint a külföldi magyar kulturális intézetek könyvtáraival, könyvtárosaival
- Megkezdjük a magyar könyvtárosok 2008-ban esedékes világtalálkozójának szervezését az OSZK és az MKE támogatásával (programterv, szervezőbizottság, támogatók keresése, pályázatok írása stb.).
- A Könyv, Könyvtár, Könyvtáros című szaklap szerkesztése és kiadása, digitális változatának elkészítése és közzététele.
- A Könyvtári Figyelő, A Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiája és a Hungarian Library and Information Science Abstracts c. folyóiratok szerkesztése, elektronikus publikálása